Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
NIILO JÄÄSKINEN
esitatud 26. jaanuaril 2012[1]

Liidetud kohtuasjad C-90/11 ja C-91/11

Alfred Strigl
versus
Deutsches Patent- und Markenamt
ja
Securvita - Gesellschaft zur Entwicklung alternativer Versicherungskonzepte mbH
versus
Öko-Invest Verlagsgesellschaft mbH

(eelotsusetaotlused, mille on esitanud Bundespatentgericht (Saksamaa))

Kaubamärgid — Direktiiv 2008/95/EÜ — Artikli 3 lõike 1 punktides b ja c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjused — Määrus (EÜ) nr 207/2009 — Artikli 7 lõike 1 punktides b ja c sätestatud absoluutsed keeldumispõhjused — Sõnamärk, mis koosneb kirjeldavast sõnakombinatsioonist ja tähekombinatsioonist, mis iseenesest ei ole kirjeldav ja mis on moodustatud kirjeldava sõnakombinatsiooni sõnade algustähtedest — Kirjeldavus — Eristusvõime — Hindamiskriteeriumid — Vaba kasutatavuse nõue — Kaubamärgi eristamisülesanne

I. Sissejuhatus

1. Bundespatentgerichti (Saksamaa föderaalne patendikohus) esitatud kaks eelotsusetaotlust puudutavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiivi 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[2] artikli 3 lõike 1 punktide b ja c tõlgendamist.

2. Põhikohtuasjas vaidluse all olevad sõnamärgid koosnevad mitmest osast. Need kaubamärgid, milleks on Multi Markets Fund MMF ja NAI – Der Natur-Aktien-Index, koosnevad mõlemad kirjeldavast sõnakombinatsioonist, millele eelneb või järgneb tähekombinatsioon (lühend), mis iseenesest ei ole kirjeldav ja mis on moodustatud asjaomase sõnakombinatsiooni sõnade algustähtedest.

3. Neis kohtuasjades soovitakse, et Euroopa Kohtus täiendaks oma praktikat kaubamärkide valdkonnas ja täpsemalt palutakse määratleda direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktides b ja c nimetatud kahe põhjuse, st kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjuste ulatus, mis ühelt poolt tulenevad eristusvõime puudumisest ja teiselt poolt asjaolust, et kaubamärk koosneb ainult sellistest kirjeldavatest märkidest või tähistest, mis tähistavad kaubanduses kauba või teenuse omadusi.

1 — Algkeel: prantsuse.
2 — ELT L 299, lk 25.

4. Kui kaalutakse ühelt poolt kaubamärgi taotleja või omaniku huvide kaitset ja teiselt poolt üldiste huvidega arvestamise vajadust, siis tekitab see alati hulga küsimusi. Kõnealused üldised huvid seisnevad eelkõige selles, et õigustamatult ei piirataks kirjeldavate tähiste vaba kasutamist (vaba kasutatavuse nõue) ja et asjaomase kauba või teenuse tarbijal või lõppkasutajal oleks võimalik eristada seda muudest teistsuguse päritoluga kaupadest või teenustest (eristamisülesanne). Bundespatentgerichti esitatud küsimustega soovitakse sisuliselt kindlaks määrata, millistest teguritest tuleb nende kaubamärgiõiguses valitsevate kahte liiki eesmärkide omavaheliste seoste täpsustamisel lähtuda.

II. Õiguslik raamistik

A. *Liidu õigus*

5. Direktiivi 2008/95[3] artikli 3 „Kaubamärgi andmisest keeldumise või kaubamärgi tühiseks tunnistamise põhjused” lõige 1 sätestab:

„1. „Järgmisi ei registreerita kaubamärgina ja kui nad on registreeritud, võib need tühiseks tunnistada:

[…]

b) kaubamärke, millel puudub eristusvõime;

c) kaubamärke, mis koosnevad ainult sellistest märkidest või tähistest, mis tähistavad kaubanduses liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, väärtust, geograafilist päritolu või kaupade tootmise või teenuste pakkumise aega või muid kauba või teenuse omadusi;

[…]”

B. *Siseriiklik õigus*

6. Direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktide b ja c sätetele vastavad sisuliselt kaubamärkide ja teiste tähiste kaitse seaduse (Gesetz über den Schutz von Marken und sonstigen Kennzeichen, edaspidi „MarkenG”) § 8 lõike 2 punktid 1 ja 2. Need on sõnastatud järgmiselt:

„2) Kaubamärgina ei registreerita märke,

1. mis ei ole kaupade või teenuste osas teistest kaubamärkidest eristatavad,

2. märke, mis koosnevad ainult sellistest märkidest või tähistest, mis tähistavad kaubanduses liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, väärtust, geograafilist päritolu või kaupade tootmise või teenuste pakkumise aega või muid kauba või teenuse omadusi […]”

III. Põhikohtuasjad, eelotsuse küsimused ja Euroopa Kohtu menetlus

A. *Kohtuasi Strigl (C-90/11)*

7. A. Strigl esitas 2008. aastal Deutsches Patent- und Markenamtile (Saksamaa patendi- ja kaubamärkide amet) taotluse registreerida sõnamärk Multi Markets Fund MMF teenustele 15. juuni 1957. aasta märkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni Nizza kokkuleppe (uuesti läbi vaadatud ja parandatud kujul, edaspidi „Nizza kokkulepe”) klassis 36.

3 — Selles osas tuleb märkida, et direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktide b ja c sõnastus vastab nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määruse (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta (ELT L 78, lk 1) artikli 7 lõike 1 punktide b ja c sõnastusele.

8. Asjaomaseid teenuseid on kirjeldatud järgmiselt: „kindlustus (nõustamine, kindlustuslepingute müük ja vahendus); nõustamine kindlustusküsimustes; finantstegevus (rahandus- ja krediidiasutuste teenused, finantsnõustamine, investeeringud, usaldushoiuteenused, finantsküsimused); kinnisvaratehingud (kinnisvara haldamine, kinnisvaravahendus); varaline ja finantsnõustamine".

9. Deutsches Patent- und Markenamt jättis 23. mail 2008 ja 11. septembril 2008 tehtud kahe otsusega MarkenG § 8 lõike 2 punktide 1 ja 2 alusel taotluse rahuldamata. Ta asus selles osas sisuliselt arvamusele, et väljend „Multi Markets Fund" tähistab fondi, kes teeb investeeringuid mitmel erineval turul. Samuti pidas ta võimalikuks, et avalikkus mõistab tähekombinatsiooni „MMF" kui tähise kolme esimese sõnalise osa ilmset lühendit, sest see lühend paikneb vahetult nende kolme osa järel ja koosneb vastavalt nende esimestest tähtedest.

10. Deutsches Patent- und Markenamt järeldas sellest, et tervikuna ei lähe tähis kaugemale selle üksikute osade summast. Ta möönab, et tähekombinatsioonile „MMF" on võimalik omistada erinevaid tähendusi, kui seda vaadelda eraldi võetuna, kuid asus siiski seisukohale, et need valikuvõimalused vähenevad oluliselt, kui võtta arvesse selle kaubamärgi muud osad ja teenused, mille jaoks kaubamärki taotletakse.

11. A. Strigl esitas Bundespatentgerichtile kaebuse, milles ta palus tühistada Deutsches Patent- und Markenamti otsused kõnealuse sõnamärgi registreerimisest keeldumise kohta. Ta leidis, et sellel sõnamärgil on mitu tähendust. Tema arvates piisab asjaolust, et osa „MMF" võib vastata tervele reale lühenditele, et jätta kõrvale oletus, et seda tähist võidakse kasutada kirjeldavalt.

12. Leides, et menetluses oleva vaidluse lahendus sõltub direktiivi 2008/95 tõlgendamisest, otsustas Bundespatentgericht menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas kaubamärgi registreerimisest keeldumise põhjusi, mis on sätestatud direktiivi [2008/95] artikli 3 lõike 1 punktis b ja/või punktis c, tuleb kohaldada ka sõnamärgile, mis koosneb kirjeldavast sõnakombinatsioonist ja mittekirjeldavast tähekombinatsioonist, kui avalikkus tajub tähekombinatsiooni kirjeldavate sõnade lühendina, kuna see on moodustatud kirjeldavate sõnade algustähtedest, ja seetõttu võib kaubamärki tervikuna mõista kui üksteist vastastikku selgitavate kirjeldavate tähiste või lühendite kombinatsiooni?"

B. *Kohtuasi Securvita (C-91/11)*

13. Deutsches Patent- und Markenamt registreeris 2001. aastal äriühingu Securvita – Gesellschaft zur Entwicklung alternativer Versicherungskonzepte mbH (edaspidi „Securvita") nimele sõnamärgi NAI – Der Natur-Aktien-Index järgmistele teenustele Nizza kokkuleppe klassis 36: „kindlustus; finantstegevus; finantsküsimused; kinnisvaratehingud".

14. Öko-Invest Verlagsgesellschaft mbH (edaspidi „Öko-Invest") taotles 2007. aastal nimetatud kaubamärgi kehtetuks tunnistamist, väites, et tähekombinatsiooni „NAI" kasutatakse rahandusvaldkonnas sõnakombinatsiooni „Natur-Aktien-Index" lühendina. Öko-Invest märkis, et kuna kõnealune sõnakombinatsioon, mis asetseb vahetult tähekombinatsiooni „NAI" järel, kujutab endast kirjeldavat tähist, siis tuleb seda tähekombinatsiooni, mis on lihtsalt kõnealuse sõnakombinatsiooni lühend, pidada samuti kirjeldavaks tähiseks.

15. Deutsches Patent- und Markenamt rahuldas 28. mai 2008. aasta otsusega Öko-Investi taotluse ja tunnistas kehtetuks nimetatud kaubamärgi, põhjendades seda vastuoluga MarkenG § 8 lõike 2 punktis 1 sätestatud keeldumispõhjusega. Ta leidis, et vaadeldes kõnealust kaubamärki tervikuna, piirdub see üksnes kirjeldavate tähiste kombinatsiooniga, millele eelneb lühend, st tähekombinatsioon „NAI", mida avalikkus tajub lühendina.

16. Securvita esitas selle otsuse peale Bundespatentgerichtile kaebuse, milles ta väitis, et kõnealust kaubamärki ei saa vaidlustada ühegi keeldumispõhjuse alusel. Ta viitas eelkõige asjaolule, et Siseturu Ühtlustamise Ameti (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (edaspidi „ühtlustamisamet") neljas apellatsioonikoda rahuldas 15. oktoobri 2009. aasta otsusega (asi R 1630/2008-4) tema esitatud taotluse registreerida ühenduse kaubamärk NAI – Der Natur-Aktien-Index, ning tunnistas, et kõnealune kaubamärk on moodustatud eristusvõimelisest, mittekirjeldavast tähisest.[4]

17. Neil asjaoludel otsustas Bundespatentgericht menetluse peatada ning esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas kaubamärgi registreerimisest keeldumise põhjusi, mis on sätestatud direktiivi [2008/95] artikli 3 lõike 1 punktis b ja/või punktis c, tuleb kohaldada ka sõnamärgile, mis koosneb kirjeldavast sõnakombinatsioonist ja tähekombinatsioonist, mis iseenesest ei ole kirjeldav, kui avalikkus tajub tähekombinatsiooni kirjeldavate sõnade lühendina, kuna see on moodustatud sõnade algustähtedest, ja seetõttu võib kaubamärki tervikuna mõista kui üksteist vastastikku selgitavate kirjeldavate tähiste või lühendite kombinatsiooni?"

18. Bundespatentgerichti eelotsusetaotlused registreeriti Euroopa Kohtu kantseleis 25. veebruaril 2011.

19. Euroopa Kohtu presidendi 26. mai 2011. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-90/11 ja C-91/11 menetlemiseks ja kohtuotsuse tegemiseks.

20. Kirjalikud märkused esitasid põhikohtuasja pool Securvita, Itaalia ja Poola valitus ja Euroopa Komisjon. Ükski pool ei taotlenud kohtuistungi pidamist.

IV. Analüüs

A. *Üldised märkused*

1. Sissejuhatavad märkused

21. Kõigepealt tuleb märkida, et direktiivi 2008/95 sätted sarnanevad määruse nr 207/2009 sätetele. Nagu olen juba märkinud, on käesoleval juhul direktiivis 2008/95 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjused, mille tõlgendamist eelotsusetaotluse esitanud kohus palub, identsed nimetatud määruse artikli 7 lõike 1 punktides b ja c sätestatud absoluutsete keeldumispõhjustega. Kõnealuse identsuse tõttu soovin viidata ka Euroopa Kohtu praktikale, mis puudutab määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkte b ja c.[5]

22. Eelotsuse küsimustele vastamiseks ei ole vaja eristada neis kahes põhikohtuasjas esitatud küsimusi, kuna siseriikliku kohtu püstitatud õigusküsimus on sisuliselt sama. Tänu sellele, et kohtuasjas Securvita esitatud küsimuse esimesele osale on lisatud väljend „eraldi võetuna",[6] tundub selles kohtuasjas esitatud küsimus täpsem, kuigi sisuliselt sarnane kohtuasjas Strigl esitatud eelotsuse küsimusega. Sel põhjusel lähtun käesolevas ettepanekus kohtuasjas Securvita esitatud küsimuse sõnastusest.

4 — Securvita esitas ühtlustamisametile lisaks ka taotluse registreerida ühenduse kaubamärgina tähis Natur-Aktien-Index (ilma lühendita „NAI"). Kontrollija jättis 14. veebruaril 2007 kõnealuse kaubamärgi registreerimistaotluse rahuldamata. Neljas apellatsioonikoda jättis selle otsuse peale esitatud kaebuse 26. mail 2008 (asi R 525/2007-4) rahuldamata. Omakorda selle otsuse peale esitatud kaebuse tunnistas Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohus 30. juuni 2009. aasta määrusega T-285/08: Securvita *vs*. Siseturu Ühtlustamise Amet (Natur-Aktien-Index) (EKL 2009, lk II-2171) ilmselgelt vastuvõetamatuks.

5 — Samas tuleb täpsustada, et kõnealune kohtupraktika puudutab enamasti nõukogu 21. detsembri 1988. aasta esimest direktiivi 89/104/EMÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 1989, L 40, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 92) ja nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määrust (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT 1994 L 11, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 146), mis on asendatud vastavalt direktiiviga 2008/95 ja määrusega nr 207/2009.

6 — Saksakeelses versioonis *isoliert betrachtet*.

23. Käsitletavate kohtuasjade raames soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kuidas tuleb direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktis b ja/või punktis c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjuste alusel hinnata kaubamärki, mis koosneb ühelt poolt kirjeldavast sõnakombinatsioonist ja teiselt poolt tähekombinatsioonist, mis vastab asjaomase sõnakombinatsiooni sõnade algustähtedele ja mida iseenesest saab pidada mittekirjeldavaks.

2. Loobumisklauslid

24. Arvestades seda, et vaidlusalused kaubamärgid koosnevad nii kirjeldavatest osadest kui ka osadest, mis iseenesest ei ole kirjeldavad, tuleb tõmmata paralleel määrusega nr 207/2009 loodud süsteemiga. Ühtlustamisamet võib nimetatud määruse artikli 37 lõike 2 alusel tegelikult nõuda kaubamärgi registreerimise tingimusena, et taotleja loobuks ainuõigusest kaubamärgi mõne osa suhtes, millel puudub eristusvõime, juhul kui selle koostisosa sisaldumine kaubamärgis võib tekitada kahtlusi kaubamärgiga pakutava kaitse ulatuse suhtes (seda kutsutakse ka *disclaimer*'iks, edaspidi „loobumisklausel"). [7]

25. Määruse nr°207/2009 sõnastusest ilmneb siiski, et ühtlustamisametile antud võimalus nõuda kaubamärgi taotlejalt loobumisklauslit ei tähenda mingil moel seda, et see klausel võiks mõjutada küsimust, kas üht tähist saab registreerida või mitte. Üldiselt keeldutakse sellise kaubamärgi registreerimisest, mis koosneb mitmest osast, millest mõni on kirjeldav või mitteeristatav, üksnes juhul, kui see ei ole tervikuna eristusvõimeline. [8]

26. Kuigi loobumisklauslid võivad kaubamärkide vastandumise korral mõjutada hinnangut kaubamärgi pakutava kaitse ulatusele, ei tundu, et ühtlustamisamet kasutab kõnealust määrusega nr 207/2009 antud võimalust. Tundub vastupidi, et ühtlustamisamet kohaldab põhimõtet, et mitmest osast koosnevates tähistes ei saa kaitse ese olla vaid üks neist osadest. [9]

3. Kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise aluseks olevad üldised huvid

27. Direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktides b ja c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjuste hindamisel tuleb võtta nõuetekohaselt arvesse nende põhjuste eesmärke ja nende aluseks olevaid üldisi huve. Seepärast tundub, et on vaja esitada selle kohta mõni märkus.

28. Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale tuleb direktiivi 2008/95 artiklis 3 ja määruse nr 207/2009 artiklis 7 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise erinevaid põhjuseid tõlgendada neid üldisi huve arvestades, millel igaüks neist põhineb. [10]

7 — Direktiiv 2008/95 sellist loobumisklauslit ei sätesta. Kuna menetlusküsimusi nimetatud direktiiviga ette nähtud ühtlustamine ei puudutanud, siis võivad liikmesriikide õigusaktides sellised instituudid sellegipoolest esineda. Seega ei saa ma kõrvale jätta võimalust, et teatavate liikmesriikide õiguskorras esinev loobumisklausel võib vaidlusaluste kaubamärkide hindamisele mõju avaldada.

8 — Vt „Study on the Overall Functioning of the European Trade Mark System", Max Planck Institute for Intellectual Property and Competition Law, München, 2011, mis on kättesaadav veebilehel: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/tm/20110308_allensbach-study_en.pdf.

9 — Vt selle kohta kohtujurist Mengozzi ettepanek kohtuasjas C-48/09 P: Lego Juris *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, milles otsus tehti 14. septembril 2010 (EKL 2010, lk I-8403, ettepaneku punkt 73).

10 — Vt selles kohta määruse nr 207/2009 artiklis 7 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise põhjuste tõlgendamise osas 19. aprilli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-273/05 P: Siseturu Ühtlustamise Amet *vs.* Celltech (EKL 2007, lk I-2883, punkt 74) ja 15. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-37/03 P: BioID *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (EKL 2005, lk I-7975, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika). Vt direktiivi 2008/95 artiklis 3 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjuste kohta 12. veebruari 2004. aasta otsus kohtuasjas C-265/00: Campina Melkunie (EKL 2004, lk I-1699, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

29. Esiteks tuleb direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktis c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjuste eesmärgi osas märkida, et selle sättega püütakse tagada üldise huvi eesmärki, mis nõuab, et kaupade ja teenuste, mille jaoks registreerimist on taotletud, omadusi kirjeldavad märgid ja tähised oleksid kõigile vabalt kasutatavad. [11]

30. Direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktis c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjuste aluseks olev mõte väljendub seega vajaduses tagada teatud tähiste vaba kasutatavus ja kindlustada seeläbi, et asjaomaseid tähiseid saaksid vabalt kasutada kõik asjaomases ärivaldkonnas tegutsevad ettevõtjad. [12] Niisiis on asjakohane Saksa õigusest pärinev põhimõte (*Freihaltebedürfnis*) selle registreerimisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjuse tõlgendamise oluline tegur. [13]

31. Nimetatud vaba kasutatavuse nõudest tuleneb, et direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktis c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjus peab seega takistama nimetatud eesmärgiga hõlmatud kirjeldavate märkide või tähiste kasutamise ainuõiguse andmist ainult ühele ettevõtjale põhjusel, et need on kaubamärgina registreeritud. [14] Samas rõhutas Euroopa Kohus erinevalt Saksa doktriinist, et direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktis c sätestatud keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjuse kohaldamine ei sõltu konkreetse, tegeliku või tõsise vaba kasutatavuse nõude olemasolust ning seega ei ole oluline teada nende konkurentide arvu, kellel on või võib tekkida huvi kõnealust tähist kasutada. [15]

32. Teiseks ilmneb Euroopa Kohtu praktikast direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktis b sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjuse osas, et asjakohane üldine huvi on tihedalt seotud kaubamärgi peamise ülesandega, st eesmärgiga võimaldada kaupade või teenuste lõpptarbijatel või -kasutajatel ilma võimaliku segiajamiseta eristada kaubamärgiga tähistatud kaupa või teenust sellest, millel on teistsugune päritolu. [16]

33. Esitatud eelotsuse küsimusi hinnates on oluline nimetatud üldisi huve meeles pidada.

11 — Vt selle kohta eelkõige 10. märtsi 2011. aasta otsus kohtuasjas C-51/10 P: Agencja Wydawnicza Technopol *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (EKL 2011, lk I-1541, punkt 75 ja seal viidatud kohtupraktika), eespool viidatud kohtuotsus Campina Melkunie (punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika) ja 23. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-191/01 P: Siseturu Ühtlustamise Amet *vs.* Wrigley (EKL 2003, lk I-12447, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

12 — Vt Saksa doktriini tunnuste kohta eelkõige Frisch, A., *Das Freihaltebedürfnis im Markenrecht*, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden Baden, 2007.

13 — Kohtujurist Ruiz-Jarabo Colomer on juba põhjalikult uurinud vaba kasutatavuse nõude ulatust ja päritolu Saksa õiguses (ettepanek kohtuasjas C-102/07: adidas ja adidas Benelux, milles otsus tehti 10. aprillil 2008 (EKL 2008, lk I-2439, ettepaneku punktid 33 jj), mistõttu võin piirduda mõne sissejuhatava märkusega, mis võimaldavad paremini mõista selle mõiste ülesannet liidu õiguse kontekstis.

14 — Vt selle kohta eelkõige 12. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-173/04 P: Deutsche SiSi-Werke *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (EKL 2006, lk I-551, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika), eespool viidatud kohtuotsus Campina Melkunie (punkt 75) ja 4. mai 1999. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-108/97 ja C-109/97: Windsurfing Chiemsee (EKL 1999, lk I-2779, punkt 25).

15 — Vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Agencja Wydawnicza Technopol *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

16 — Euroopa Kohtu praktikas on seda ideed, mis viitab kaubamärgi eristamisülesandele, väljendatud mitmel viisil. Vt eelkõige 22. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-323/09: Interflora Inc. ja Interflora British Unit (EKL 2011, lk I-8625, punktid 37–39), 12 juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-324/09: L'Oréal SA jt *vs.* eBay International AG jt (EKL 2011, lk I-6011, punkt 80), 8. mai 2008. aasta otsus kohtuasjas C-304/06 P: Eurohypo *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (EKL 2008, lk I-3297, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika) ja 12. novembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-206/01: Arsenal Football Club (EKL 2002, lk I-10273, punkt 51).

B. *Kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjuste hindamine*

1. Kaubamärgi kirjeldava olemuse ja eristusvõime seos

34. Kõigepealt soovin rõhutada, et direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktides b ja c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjused on omavahel tihedalt seotud. Kui kaubamärgi puhtalt kirjeldav olemus on tuvastatud punkti c alusel, on võimalik kohaldada selle artikli punkti b. Teisisõnu, sõnamärgi eristusvõime puudumine tuleneb sellest, et tähis on kirjeldav, mitte vastupidi. [17]

35. Viin oma analüüsi läbi seda eeldust silmas pidades. Selles osas tuleb siiski meenutada, et tähisel võib puududa eristusvõime ka muudel põhjustel kui ta võimaliku kirjeldava olemuse tõttu [18] ja tähise eristusvõime puudumist ei saa põhjendada üksnes tähise kirjeldava olemusega, võtmata arvesse erinevaid üldisi huvisid, mis on nende kahe keeldumispõhjuse aluseks. [19]

36. Samuti on oluline märkida, et vastupidi komisjoni kirjalikes märkustes esitatud väidetele on vaja teha vahet erinevate direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktides b ja c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjuste vahel. Väljakujunenud kohtupraktikas on sedastatud, et kuigi nende põhjuste kohaldamisalad teatud määral kattuvad, on tegelikult kõik põhjused teistest sõltumatud ja neid tuleb kontrollida eraldi. [20]

37. Lisaks tuleb selles osas märkida, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et selle kontrollimisel, kas mitmest sõnast või ühest sõnast ja numbrist koosnev kaubamärk on kirjeldav, võib osaliselt hinnata iga sõna või numbrit eraldi, kuid igal juhul tuleb seda kontrollida ka seoses tervikuga, mille asjaomased osad moodustavad. [21]

38. Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et üldjuhul on selliste kaubamärgi osade lihtne kombinatsioon, millest igaüks kirjeldab kauba või teenuse omadust, mille jaoks registreerimist taotletakse, ka ise direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punkti c tähenduses neid omadusi kirjeldav. Samas ei pruugi selline ühend olla nimetatud sätte tähenduses kirjeldav tingimusel, kui sellest jääb mulje, mis on piisavalt erinev muljest, mis jääb seda moodustavate osade lihtsast kombinatsioonist. [22]

39. Lisaks ei välista asjaolu, et ühelgi neist koostisosadest eraldi võetuna ei ole eristusvõimet, võimalust, et nende osade kombinatsioon võiks siiski olla eristusvõimeline. [23]

40. Põhikohtuasjas käsitletavate sõnamärkidega sarnaste sõnamärkide puhul, mis koosnevad kirjeldavatest sõnadest, mis on seotud tähekombinatsiooniga, mis vastab nende sõnade algustähtedele ning mida võib iseenesest pidada mittekirjeldavaks, tekib küsimus, kas kirjeldavale tähekombinatsioonile niisuguse lühendi lisamisega, mis iseenesest ei ole kirjeldav, võib kaasneda see, et need kaubamärgi sõnalised osad tervikuna muutuvad mittekirjeldavaks, isegi eristusvõimeliseks, mida nõutakse sellise kaubamärgi registreerimiseks.

17 — Vt kohtujurist Ruiz-Jarabo Colomeri ettepanek kohtuasjas C-104/00 P: DKV *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, milles otsus tehti 19. septembril 2002 (EKL 2002, lk I-7561).

18 — Vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Agencja Wydawnicza Technopol *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

19 — Vt eespool viidatud kohtuotsus Eurohypo *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (punktid 55–62).

20 — Vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Eurohypo *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

21 — Vt muu hulgas 6. veebruari 2009. aasta määrus kohtuajsas C-17/08 P: MPDV Mikrolab *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (EKL 2009, lk I-16, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

22 — Vt eespool viidatud kohtuotsus Campina Melkunie (punktid 39 ja 40).

23 — Vt selle kohta 13. jaanuari 2011. aasta otsus kohtuasjas C-92/10 P: Media-Saturn-Holding *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (punkt 36), eespool viidatud kohtuotsus Eurohypo *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (punkt 36) ja eespool viidatud kohtuotsus BioID *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (punkt 29).

41. Teisisõnu tuleb põhikohtuasjades üht ja sama tähekombinatsiooni samade kaupade ja teenuste puhul alati hinnata ühetaoliselt, olenemata sellest, kas tähekombinatsioon esitatakse kaubamärgina registreerimiseks eraldi või koos teiste kirjeldavate koostisosadega.

42. Selles osas on kasulik tähele panna, et Euroopa Kohtu arvates ei ole kaubamärgil, mis on direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punkti c mõttes asjaomaste kaupade või teenuste omadusi kirjeldav, samade kaupade või teenuste suhtes mingil juhul eristusvõimet.[24]

43. Kõnealuste koostisosadega seoses tundub, et kõnealuste kaubamärkide hindamise käigus on vaja enne nende kaubamärkide tervikmulje uurimist anda hinnang nende koostisosadele.

2. Kaubamärkide koostisosad

44. Esiteks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus kohtuasja Strigl ja kaubamärgi „Multi Markets Fund MMF" osas sisuliselt, et sõnakombinatsiooni „Multi Markets Fund" puhul on tegemist tähisega, mis kirjeldab pakutavaid teenuseid, st teenused, mida osutatakse eelkõige seoses ühe fondiga, mis investeerib erinevatel turgudel. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib ka, et asjaomasel avalikkusel on lihtne mõista sõnakombinatsioonis „Multi Markets Fund" esinevaid sõnu nii ükshaaval kui ka ühendis, mille need moodustavad.

45. Eelotsusetaotluse esitanud kohus asus tähekombinatsiooni „MMF" osas seisukohale, et seda tuleb eraldi võetuna pidada täheühendiks, millele sellisena ei saa kirjeldavat tähendust omistada. Samas märkis ta, et see tähekombinatsioon paikneb vahetult sõnakombinatsiooni „Multi Markets Fund" järel, millest võib järeldada, et asjaomane avalikkus tajub seda asjaomase sõnakombinatsiooni lühendina. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates tajub tähist sellisena ka piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepanelik ja arukas keskmine tarbija.

46. Teiseks tuleb kohtuasja Securvita ja kaubamärgi NAI – Der Natur-Aktien-Index osas märkida, et mõiste „Natur-Aktien-Index" kirjeldab samaväärselt mõistetega „Öko-Aktien" (öko-aktsiad), „Umweltaktien" (keskkonnaaktsiad) või „grüne Aktien" (rohelised aktsiad) ökoloogilise suunitlusega äriühingute aktsiaid ja seega teatud liiki väärtpabereid. Lisaks kasutatakse tähist „Natur-Aktien" rahandusvaldkonnas laialdaselt erinevate kaupade omaduste kirjeldamiseks. Siseriikliku kohtu arvates kirjeldab sõnakombinatsioon asjaomase avalikkuse jaoks kaubamärgiga hõlmatud teenuseid direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punkti c tähenduses.

47. Tähekombinatsiooni „NAI" osas, mis sidekriipsuga eelneb sõnakombinatsioonile „Der Natur-Aktien-Index", märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et see ei kujuta endast tavapärast ja üldmõistetavat lühendit, mida asjaomane avalikkus võib pidada neid teenuseid kirjeldavaks, mille jaoks kaubamärk on registreeritud. Järelikult ei saa asuda seisukohale, et tähekombinatsioon „NAI" eraldi võetuna kirjeldab direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punkti c tähenduses nende teenuste omadust, mille jaoks kaubamärk on registreeritud.

3. Kaubamärkide tervikmulje

48. Meenutan kõigepealt, et kuigi selliseid tähekombinatsioone, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, võib eraldi võetuna pidada eristusvõimelisteks teenuste puhul, mida kõnealused kaubamärgid hõlmavad, ei saa aga sellest hoolimata viisi, kuidas asjaomane avalikkus neid tajub, hinnata üksnes seoses kaubamärgi erinevate koostisosadega, vaid põhimõtteliselt siiski kaubamärgist jääva tervikmulje põhjal.

24 — Vt eelkõige 12. veebruar 2004. aasta otsus kohtuasjas C-363/99: Koninklijke KPN Nederland (EKL 2004, lk I-1619, punkt 86).

49. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib põhikohtuasjas käsitletavate kaubamärkide tervikmulje osas, et kolm kõnealust suurtähte, vastavalt „MMF" ja „NAI", ühtivad kolme kõnealuse sõnaga asjaomastest sõnakombinatsioonidest, st „Multi Markets Fund" ja „Natur-Aktien-Index". Seega võib avalikkus pidada tähekombinatsiooni kergesti sõnakombinatsiooni lühendiks, mis vastavalt olukorrale sellele kas eelneb või järgneb.

50. Kaubamärgi NAI – Der Natur-Aktien-Index ülesehituse kohta tuleb veel märkida, et tähekombinatsioonile „NAI" järgneb sidekriips, mis seob selle sõnakombinatsiooniga. Nagu eelotsusetaotlusest ilmneb, võib seda sidekriipsu pidada tervikmuljet niivõrd tugevdavaks, et selle puhul on tegemist lihtsalt talle järgneva sõnakombinatsiooni lühendiga. Selle kohta märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et sellist järeldust ei sea kahtluse alla asjaolu, et lühend „NAI" ei sisalda sellele järgnevas sõnakombinatsioonis esineva määrava artikli „Der" algustähte, kuna artikkel „Der" on nende nimisõnade teisejärguline element, mille algustähti kõnealuses lühendis korratakse.

51. Selles osas toon lihtsalt kõrvalmärkusena esile, et mulle ei tundu veenev ühtlustamisameti neljanda apellatsioonikoja põhjendus märgi NAI – Der Natur-Aktien-Index ühenduse kaubamärgina registreerimise kohta. Ühtlustamisamet väidab, et tähekombinatsioonil „NAI" eraldi võetuna ei ole mingit kirjeldavat tähendust ja sõnakombinatsiooni „Der Natur-Aktien-Index" lisamine ei muuda seda asjaolu mitte mingil moel. Ühtlustamisameti arvates oleks teistsuguse järelduse korral võinud selline tähekombinatsioon muutuda kirjeldavate sõnaliste osade lisamisel „tagantjärele" tervikuna kirjeldavaks. [25]

52. Siiski ei ole välistatud võimalus, et sellised tähekombinatsioonid eraldi võetuna võiksid muutuda kirjeldavaks juhul, kui need iseenesest võivad viidata muudele lühenditele ja kui need eraldi võetuna ei kirjelda asjaomaste kaubamärkidega hõlmatud kaupu või teenuseid. Soovin siiski rõhutada, et keskmine tarbija tajub kaubamärki tervikuna ega uuri selle eri detaile. [26]

53. Ühtlustamisameti otsuses esitatud seisukohas ei arvestatud kaubamärgi tervikmuljet, mida, nagu ma juba olen välja toonud, tuleb direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktides b ja c loetletud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjuste hindamisel arvesse võtta. Käsitletavaid kaupu ja teenuseid kirjeldavast sõnakombinatsioonist koosnevate kaubamärkide tervikmuljet ning selles sõnakombinatsioonis sisalduvate sõnade algustähtedest koosnevat tähekombinatsiooni silmas pidades tundub viimatinimetatu nende kaubamärkide domineeriv osa olevat. Minu arvates ei suuda tähekombinatsioon, mis koosneb sõnakombinatsiooni moodustava kolme sõna algustähtedest, jätta piisavalt erinevat muljet sellest muljest, mis jääb seda kaubamärki moodustavate koostisosade lihtsast ühendist.

54. Lisan veel, et tähekombinatsioon, mida asjaomane avalikkus tajub selle kõrval oleva sõnakombinatsiooni lühendina, ei suuda ületada selle kaubamärgi tervikmuljes kõigi osade summat isegi mitte siis, kui sellel tähekombinatsioonil eraldi võetuna on eristusvõime. Kaubamärgi ühe osa eristusvõime, st kõnealuse tähekombinatsiooni eristusvõime, tuleneb seega kaubamärgi tervikmuljest. Niisiis on näiteks väljamõeldud sõnamärgi Two for tea – 24T tervikmulje erinev sellest muljest, mis jääb 24T-st.

55. Soovin rõhutada asjaolu, et kaubamärgi tähendust tuleb uurida igakülgselt. Kaubamärgi igakülgne hindamine ei saa sellise kaubamärgi puhul, mille osad on üksteisega tihedalt seotud ja mille kaks osa selgitavad üksteist vastastikku, viia teistsugusele järeldusele, kui kaubamärgi osi eraldi hinnates.

25 — Vt eelkõige eespool viidatud ühtlustamisameti neljanda apellatsioonikoja 15. oktoobri 2009. aasta otsuse (asi R 1630/2008-4) punktid 12 ja 16.

26 — Vt eelkõige segiajamise tõenäosuse hindamise kohta 2. septembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-254/09 P: Calvin Klein Trademark Trust *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (EKL 2010, lk I-7989, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

56. Põhikohtuasjas käsitletavate kaubamärkide igakülgse hindamise põhjal leian, et avalikkus peab lühendit, mis eraldi võetuna ei ole kirjeldav, kirjeldavaks tema kõrval asuva sõnakombinatsiooni tõttu, kuna erinevad üksteist vastastikku selgitavad osad on asetatud kõrvuti. Sellest tuleneb, et sõnakombinatsioonis sisalduvate sõnade algustähtedest koosneval tähekombinatsioonil on sõnakombinatsioonis vaid täiendav positsioon, millest järeldan, et sellisest tähekombinatsioonist koosnev kaubamärgi osa on sellise kaubamärgi tervikmuljes teisejärguline.[27] Kirjeldav sõnakombinatsioon annab kaubamärki tervikuna hinnates sellele kirjeldava tähenduse.

57. Hoolimata sellest järeldusest, tuleb veel vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusele, mis puudutab direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktides b ja c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjuste kohaldamisala seoses selliste kaubamärkidega, nagu käsitletakse põhikohtuasjas.

4. Direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktides b ja c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjuste valik

58. Direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktides b ja c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjuste eristamisel selliste kaubamärkide puhul, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, tuleb võtta arvesse mitte ainult nende tervikmuljet, vaid ka keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjuste aluseks olevaid üldisi huvisid. Seega tuleb veel kord rõhutada esiteks teatud tähiste vaba kasutatavuse nõuet ja teiseks kaubamärgi eristamisülesannet, mis peab võimaldama eristada kaubamärgiga hõlmatud kaupu ja teenuseid teistsuguse päritoluga kaupadest või teenustest.

59. Sellest vaatevinklist lähtudes on niisuguse kaubamärgi registreerimisega nõustumine, mis koosneb ainult sellistest märkidest või tähistest, mis on kirjeldavad ja mis peavad jääma vabalt kasutatavaks, vastuolus isegi direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktis c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise põhjuse mõttega.

60. Selleks et tagada vaba kasutatavuse eesmärgi täielik realiseerumine, on Euroopa Kohus täpsustanud, et ei ole vaja, et direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktiga c hõlmatud kaubamärgis sisalduvaid kirjeldavaid märke või tähiseid registreerimistaotluse esitamise ajal ka tegelikult kasutataks registreerimistaotluses osutatud kaupade või teenuste või nende omaduste kirjeldamiseks. Piisab sellest, kui neid märke ja tähiseid võib sellisel eesmärgil kasutada.[28] Sõnalise tähise registreerimisest tuleb kõnealuse direktiivi artikli 3 lõike 1 punkti c alusel seega keelduda, kui vähemalt üks võimalik tähendus tähistab asjaomaste kaupade või teenuste omadust.[29]

61. Sellegipoolest hõlmab direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punkti c sõnastus kaubamärke, mis koosnevad ainult kirjeldavatest märkidest või tähistest. Samas koosnevad põhikohtuasjades vaidlusalused kaubamärgid ühelt poolt kirjeldavatest osadest (sõnakombinatsioonid) ja teiselt poolt osadest, mis iseenesest ei ole kirjeldavad (tähekombinatsioonid). Nagu olen juba märkinud, tuleneb sellisel juhul niisuguse tähekombinatsiooni kirjeldav tähendus, mis iseenesest ei ole kirjeldav, kaubamärgi igakülgsest hindamisest. Täpsemalt tuleneb nende tähekombinatsioonide kirjeldav olemus sõnakombinatsioonis esinevatest sõnadest, mille algustähtedest kõnealused tähekombinatsioonid koosnevad.

27 — Vt analoogia alusel eespool viidatud 2. septembri 2010. aasta kohtuotsus Calvin Klein Trademark Trust *vs* Siseturu Ühtlustamise Amet (punkt 57).

28 — Vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Agencja Wydawnicza Technopol *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (punkt 38 ning seal viidatud kohtupraktika).

29 — Vt eelkõige 5. veebruari 2010. aasta määrus kohtuasjas C-80/09 P: Mergel jt *vs*. Siseturu Ühtlustamise Amet (punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

62. Samas ei esine mingit vajadust tagada iseenesest nende tähekombinatsioonide ega ka kaubamärgi kui terviku vaba kasutatavust, sest kuigi see kaubamärk on kirjeldav, ei koosne see üksnes kirjeldavatest tähistest või märkidest. Seetõttu tuleb nende kaubamärkide hindamisel kohaldada direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punktis b sätestatud eristusvõime tingimust.

63. Nimetatud artikli punkti b alusel peab sellise kaubamärgi osade kombinatsiooni eristusvõime hindamisel siseriiklik kohus vaidlusaluseid kaubamärke igakülgselt hinnates kontrollima, kas viimased suudavad täita kaubamärgi põhiülesannet eristada selle kaubamärgiga hõlmatud kaupu või teenuseid teistsuguse päritoluga kaupadest või teenustest. Käesoleval juhul on küsimus selles, kas kombinatsioon, mis tekib kaubamärgi kirjeldavatest osadest ja koostisosast, mis iseenesest ei ole kirjeldav, suudab kõnealuses kaubamärgis jätta mulje, mis on piisavalt erinev muljest, mis jääb seda moodustavate osade lihtsast ühendist. [30]

64. Olukorras, kus sõnamärk koosneb kirjeldavast sõnakombinatsioonist ja tähekombinatsioonist, mis ei ole kirjeldav ja mis on moodustatud kirjeldavate sõnade algustähtedest, asun igakülgse hindamise järel seisukohale, et tähekombinatsioon, mis iseenesest ei ole kirjeldav, muutub käsitletavatel erilistel asjaoludel kirjeldavaks. Kuna sellistest osadest koosnev kaubamärk ei koosne aga ainuüksi kirjeldavatest märkidest või tähistest direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punkti c tähenduses, tuleb sedalaadi kaubamärgi registreeritavuse hindamisel kohaldada direktiivi 2008/95 artikli 3 lõike 1 punkti b.

V. Ettepanek

65. Eeltoodud kaalutlustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Bundespatentgerichti kahele eelotsuse küsimusele järgmiselt:

Sõnamärki, mis koosneb kirjeldavast sõnakombinatsioonist ja tähekombinatsioonist, mis iseenesest ei ole kirjeldav ja mis on moodustatud selles sõnakombinatsioonis esinevate kõigi sõnade algustähtedest ning mida avalikkus tajub sõnakombinatsiooni lühendina ning mida võib tervikuna mõista kui üksteist vastastikku selgitavate kirjeldavate tähiste või lühendite kombinatsiooni, tuleb hinnata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiivi 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 3 lõike 1 punktis b sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjuste alusel, mitte selle direktiivi artikli 3 lõike 1 punktis c sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise või kaubamärgi kehtetuks tunnistamise põhjustest lähtudes, sest selline kaubamärk ei koosne ainult kirjeldavatest märkidest või tähistest.

30 — Vt selle kohta 25. veebruari 2010. aasta otsus kohtuasjas C-408/08 P: Lancôme *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (EKL 2010, lk I-1347, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).